

Livet, Myten, Verkligheten

Eller: Hur människan kom till månen.

En kortroman av Andreas Ingo

DEL 1

1

ROBERT DIOGENES

Robert Diogenes var en drömmare. Han satt hopsjunken i sitt vardagsrum, närd av rökpauser, närd av vårsolens sken som lyste in mellan gardinerna i hans vardagsrum. Längre hade han undrat hur han skulle spendera sommaren. Han var en gymnasiestudent som kört på flera prov senaste tiden. Det handlade inte om bristen på intellektuell förmåga. Det handlade snarare om ovilja. Ovilja att rätta in sitt liv efter krav som kom *utifrån*.

Han reste sig upp från sin fåtölj, gick ut i köket och plockade ner några gamla konserver från en hylla som han tänkt öppna dagarna innan. Han tittade på burkarna. Inspekterade bäst före datum. Han kom fram till att maten i konserverna kunde ätas. Det var salta biten. Kött han åt tillsammans med potatisar. Det var då han fick iden om en seglingstur på Mälaren under sommaren.

Vårsolens sken lyste fortfarande in mellan gardinerna i vardagsrummet som ändå var lite dunkelt. Rader av progressiva rockskivor (Framst King Crimson) pockade på uppmärksamheten på golvet. En tjej från skolan hade varit där veckan innan. De hade då lyssnat på skivorna som denne tjej inte tyckte var speciellt bra. Robert hade en teori om att tjejer bara gillade emotionella musikstycken. Ungefär i stil med The Doors.

Robert slevade i sig den enkla maten, gick ut och hamnade i en park utanför bostadsområdet där han satte sig ner på en gunga. Han var omgiven av lekande barn men dessa intresserade inte Robert nämnvärt. Han var snarare intresserad av hedonism, vikingatiden, intellektuell musik med känsla för nyskapande.

Efter detta gick han och handlade. Han plockade ner några chipspåsar, taco paket, kompletterande grönsaker. Bestämde sig för att sommaren skulle vara unik. Han hade länge närt en dröm om att upptäcka vikingatiden. Det var inte bara kurios. Han var vetenskapligt intresserad och ville förstå vad vikingarnas liv egentligen gick ut på. Vad som gjorde dem till det de blev.

Och möjligen: Vad detta kunde betyda för honom själv och framtiden.

* * *

Att skaffa sig en segelbåt var dock inte det lättaste. Han vandrade runt i hamnområdet i Kungsör (hans bostadsort) och tittade på uppsatta annonser som pockade på uppmärksamheten på en anslagstavla. Det som utannonserades var dyrare segelbåtar, diverse motorbåtar (vissa med hytt), en begagnad Mercedes och en jet-ski.

Hamnområdet var prytt med smältande isar. Dessutom en rännil av vatten som i mitten av hamnområdet sträckte sig ut mot öppnare vatten. Där Mälarens arkipelag (fylld av skrånande måsar) ingav en känsla av öppenhet, kyla och opåverkbar otämjdhet. Det var något nästan skräckinjagande med sjöns öppna vidder. Där Robert Diogenes suttit i sin dunkla lägenhet och väntat på oanade möjligheter.

Robert Diogenes gick till banken. Där tog han ut ett belopp på tiotusen kronor som han tänkte skulle användas till inköpet av en begagnad segelbåt och reservdelar. Vad som behöves var inget exklusivt erbjudande. Snarare en begagnad båt vars bruksvärde var högre än känslan av exklusivitet.

Han gick hem till lägenheten, surfade in på olika annonssidor på nätet (speciellt "Blocket") och letade sig fram till olika erbjudanden Robert tänkte kunde passa honom. Det fanns en del billigare erbjudanden, dock upptäckte han genom olika telefonsamtal att många av dessa båtar var sålda.

Istället satte han på en skiva av Deep Purple och togs bort av introt till den progressiva rock-låten "Child In Time" där han reagerade på mästestycket att ständigt stegra dramatiken låten igenom för att ge rum för en stark falsettröst och därigenom markera tongångarna.

Han frågade sin farfar vid ett tillfälle om han kände till någon billig segelbåt till salu. En rik farfar som Robert kände viss lojalitet mot då denne hjälpte honom ekonomiskt.

"Du behöver bara fråga." Sade farfadern, "Men sanningen är att jag inte vet."

"Vad ska jag då göra?" Frågade Robert.

”Du får söka själv.”

* * *

Tiden gick i en långsam och lite melankolisk tidscykel. Där Robert Diogenes väntade på tillfället att göra ett bra klipp. Dock var han tvungen att göra vissa läxor. Började skriva på en uppsats om naturvetenskap där han åberopade kända källor som fanns på området. För att liksom kartlägga vetenskapens roll i det nutida samhället. Hur den var relaterad till människans syn på världen och den teknologi hon använde sig av.

Inget överdrivet spännande – Robert höll tillbaka med sina individuella reflektioner för att skapa en känsla av objektivitet.

Dessutom träffade han tjejer igen. Han liksom bara hängde med dem. Inget romantiskt inträffade. Han var liksom dem lite smådeppad, sökande efter något annat än det uppenbara. Det var en känsla som delades av tjejerna med. Ett sökande. En inre process som sällan tog sig konkreta uttryck. Bara i ett nedstämt humör.

”Jag var ute med brorsans moped häromdagen.” Sade en av dem, ”Och mitt uppe i färden tog bensinen slut. Jag fick gå en kilometer till en mack. Och när jag kom dit var macken stängd. Så jag fick ringa farsan.”

”Hämtade han upp dig?” Frågade Robert.

”Ja, efter en halvtimme.”

När skolterminen närmade sig sitt slut hade Robert Diogenes blivit klar med sin uppsats om vetenskapens roll i nutiden. Han hade slutligen hittat en segelbåt.

Denna var ruffig och lite skavd i lacken. Ett orange skrov, vit överbyggnad och ett par hyffsade segel. Som kunde användas för rena Mälarturer. Båten kostade trettontusen kronor. Och efter lite målande för att rätta till allt för uppenbara skavanker hade trettontusen-trehundra gått åt.

Robert Diogenes blev sittande i båten och väntade på sommarvärmen.

Färden började en bit in i Juni månad. Robert hade skaffat sig proviantering. Konservburkar, havregryn, ketchup, senap, korv i olika varianter. Lite kött, salt, kaffe, socker. Det blev först inhandlandet av en glass. En rökpaus. Aktersnurrans låg väl förankrad längs akterspegeln. Han tänkte proviantera igen i olika städer längs Mälarens stränder.

Han tog en titt på sjökortet. Tittade på sjökortet lite smått förvirrad. De öar som fanns representerade på sjökortet kunde med svårhet bestämmas utifrån Roberts vinkel.

Det kändes mycket ovant. Tidigare hade han läst olika seglingsböcker om hur man lade segel. Vilken vinkel man skulle anta för att få rätt vind i seglen. Hur man skulle sitta. Vad man skulle göra för att undvika att gå på grund. Ja, det verkade lätt när Robert satt i sin sköna fåtölj i lägenhetens trygghet. Detta var dock något annat: Ett oberäknat äventyr. Vars realitet förvärrades av ett kommande regn.

Robert lade ut. Lossade tapparna som höll segelbåten på plats. Kungsörs hamn var helt obefolkad. Dock anlände ett par barn med en hund som lugnt strövade vid deras sida. En strävhairig tax. Och faktiskt även en katt som liksom sökte närkontakt med hunden som lojt gläfsste vid beröringar.

Robert parerade med aktersnurrans för att hitta en väg ut ur Kungsörs hamn. Han såg hamnpartiet sakta försvinna bort. Och någon fiskeintresserad yngling gjorde några kast med ett billigt kastspö.

Robert tänkte att han var oerfaren: "Men allt stort börjar ju med något litet." Tänkte Robert. Han var lite kall av regnet men bestämde sig för att göra detta. Trots att det verkade farligt.

Ute på fjärden försökte Robert lägga segel. Men vinden tog tag i seglet och fick det att fladdra. Robert parerade med aktersnurrans. Gick i cirklar och försökte räta upp båten mot vinden. Det tog en kvart innan seglet var på plats. Regnet hade blivit ett duggregn och Robert var redan lite irriterad på svårigheten att lägga segel.

Turen började dock och vissa holmar kunde upptäckas i fjärran.

* * *

Vid kvällningen lade sig vinden och Robert styrde upp segelbåten mot en vik där en vassrugge klädde landskapet i beige toner. Det var ganska kallt. Roberts näsa rann av snor. Han var lite rädd för förkylning men tänkte att det mest rann i näsan av regnet och kylan.

Han gjorde ett gott försök att sänka seglet. Startade aktersnurran och puttrade sakta in i vassviken där han stoppade motorn. Kastade i ett ankare vars lina han fäste i segelbåtens för.

"Det blir en lång natt." Tänkte Robert. Tog upp en cigg, tände den och drog några bloss när cigaretten plötsligt slocknade.

"Är det vädret?" Undrade Robert.

Han tände cigaretten igen och tog några bloss.

* * *

Den kommande dagen blev till Roberts förtjusning mer solig. Mellan rader av cirrusmoln letade sig solens skiva fram och skänkte Robert visst välbehag. Han hade slitit tidigare med att dra upp ankaret och rensat det från sjögräs. Han hade lagt ut och blint stirrat ner i sjökortet för att hitta farleden.

Det var då det gick upp för honom att han hade läst sjökortet fel.

Han tog upp kompassen och vände på sjökortet. Varav han med besvär hittade rutten mot Kvicksund.

Dagen blev dock relativt bekymmerslös. Robert bara gled med vindens kraft längs farleden mot olika öar som markerade övergången från Köpings bukt till Kvicksunds trakter. Det var bara att sitta stilla. Glassa i solskenet och liksom känna att Robert (kanske liksom en Viking) fritt drev med vindens kraft mot nya farleder.

När turen fortsatte började Robert känna en tilltagande hunger. Han satt som fastklistrad i aktern och kunde inte nå maten i ruffen.

"En dum ide att inte ta fram maten innan seglingen." Tänkte Robert. "I framtiden gör jag tvärtom."

Robert seglade på, passerade olika pinnar i rött och grönt som markerade farleden med mänsklig inramning. Lapade sol. Försökte hitta en bra ställning. Seglade vidare och erinrade sig att kraften i seglen inte kom från tryckande vindar. Snarare på grund av ett vakuumtryck som bildades när luft passerade längs seglets utsträckning.

Robert ankrade upp vid en ö som var beklädd med barrskog. En ärrad klippa markerade en tydlig övergång från mer bevuxna partier. I närheten fanns en sandstrand där en röd leksakshink övergiven låg längs stranden.

Robert funderade på att ta ett bad. Det var i mitten av Juni. Vädret hade senaste tiden varit svalt men: "Det fanns gränser för latheten!"

Robert tog upp en ny cigg, rökte den och drog av sig kläderna. Han hoppade i vattnet från aktern, chockerades av vattnets kyla. Som liksom knivar borrar sig in i Roberts skinn.

Han hade läst om hjärtattack och förvånades över hur skönt vattnet ett tag började kännas.

"Så nu är man viking!" Tänkte han.

* * *

Det blev mer proviantering i Kvicksund. Där Robert tidigare passerat genom passagen till Kvicksundsfjärden där bron hissats och möjliggjorde segelbåtsfärden från den föregående fjärden till Kvicksundsfjärden. Robert köpte mer glass i en ICA-butik.

Åt en Magnum utan anspråk på att stressa.

"Ja, han var ju där han var för äventyret!" Tänkte han, "För hedonismen. Att förlora sig i Mälarens arkipelag för en billig peng."

Robert började redan känna att han trivdes.

* * *

När kvällen kom började Robert fundera på att fiska. Fisket var något han hållit på med sedan barnsben. Det intressanta var att fundera på var fisken kunde uppehålla sig. På vilket djup den var. Vilka beten som var de rätta. På hur vindens framfart ändrade temperaturen i vattnet. Och att vissa former av fiske kunde vara bättre än andra.

Han lodade med ett egentillverkat lod och kom fram till att vattnet var två meter djupt. Han tog fram ett modernt kastspö, utrustade linan med en hemmagjord wobbler och kastade ut.

Han vevade sakta in betet. Gjorde olika knyck med spöet för att simulera en skadad fisk.

Inget hände trots flera kast i olika vinklar. Robert bytte bete, testade olika inspinningstekniker och funderade på om den strand varvid han låg möjligtvis var fel strand med tanke på den nordliga vinden.

Robert fick ge upp efter en kvarts fiske. Det var en sak han kommit fram till: Att om fisken inte högg efter några minuters fiske var det bättre att byta plats.

Så han lättade ankar, startade aktersnurrar och liksom gled i låg fart mot en holme i närheten. Där han ankrade upp och testade några nya kast.

Inget hände.

”Kan det vara det.” Tänkte Robert, ”Att fisken är seg på grund av den låga temperaturen i vattnet? Jag ger upp.”

Robert gick och lade sig i ruffen. Där misstänksamma fläckar av mögel syntes i taket. Fukt hade bildats på de smala fönstren. En lukt av mögel var lite påträngande men något Robert ansåg sig få köpa.

”När det kom till kritan var segelturen en billig seglats!”

3

VIKINGATIDEN

Seglingen fortsatte.

Robert var nu på väg mot Ridön söder om Västerås. Det var en plats som hade gamla anor. Luften var tät av ett karaktäristiskt dis under förmiddagen. Diset liksom liknade en dimma och gjorde avläsningen av geografin svårtolkad.

Robert var tvungen att sänka seglen och gå med utombordsmotorns hjälp framåt.

Han tittade på sjökortet. Han försökte med ögonens hjälp tolka tecken i naturen som tecken på färdriktningen. Kompassen kom till hjälp igen. Att vända sjökortet rätt var kontraintuitivt.

I öppningen till bukten som ledde till Ridöns primära hamn svängde Robert in och skrämdes av uppstickande stenar som inte låg långt från den markerade leden.

Ridön i sig självt var en plats som ostört pryddes av öppna stråk. Det fanns en väg som ledde bort från hamnområdet till öns centrala delar. Där sågs olika kullar som markerade en betydelsefull plats i vikingarnas historia. Det

var inget Robert direkt såg men han *anade* närvaron av gammalt sjöfolk. Just på grund av *vissa stenrösen* av gammal börd. Inskriptioner på olika gravstenar som uttryckte *stoltheten* vikingarna kände för sina egna.

Det fanns också en upptrampad led som var dragen genom ett jordbruksområde. Där olika tjurar sågs betande bakom staket: Gamla ekar, som Robert misstänkte var hundratals år gamla, sågs ståendes bland alar.

Resten av dagen tillbringades på en ö i närheten av Ridön. Där gjorde Robert upp eld. Han använde vass för att få till en början och staplade kvistar ovanpå. Han tände elden med en tändare (efter flera försök) och gick senare in i skogen i jakt på tjockare grenar.

Dock förvillade han sig ett hundratal meter in. Där han utan kompass inte kunde avgöra i vilken riktning han längre gick. Han såg inte stranden. Tvingades gå på känsla och anlände till stranden hundratals meter bort från ursprungsplatsen.

”Tur i oturen!” Tänkte Robert.

Robert tog fram lite korv han stuvat undan. Eldstaden rykte fortfarande och tog eld av nya kvistar Robert lade på den pyrande glöden. Han grillade korven över öppen eld. Och värmdes även brödet på samma sätt. Korven åt han tillsammans med brödet och drack en 50 centiliters starköl.

Det blev en stilla natt med ljudet av vågornas kluckande. Robert drömde om gamla tider. Ett drömmande som resulterade i att han misstänkte sig ha kommit något stort på spåren: *Att vikingarna var stolta*. Att han kände sig stoltare. Och att separationen mellan nutid och dåtid delvis tycktes ha upphört.

Morgonen därefter skulle Robert lägga ut igen när han upptäckte att aktersnurrans skrånade. Han stängde av motorn. Lyfte upp den och märkte att propellern var borta! Av någon anledning hade propellern skruvats lös och gjorde att båtmotorn inte längre kunde brukas.

”Vågar jag förflytta mig med rena segel?” Undrade Robert. ”Det får bli så tills jag kommer till Mälarbaden.”

Robert tvingades lämna segelbåten på tilltänkt plats. Han gick iväg längs en somrig väg och fortsatte en bra bit tills han kom på att han snarare kunde lifta. Lifta med någon bil som var på väg från Torshälla för att komma till Eskilstuna. Och från Eskilstuna lifta vidare till Kungsör.

Det blev dock en plågsam strapats. Vägen till Torshälla var lång och tärde på Roberts fötter. Han gick, nästan haltande, den långa sträckan till vägen som ledde till Eskilstuna. Där stannade en lastbilschaufför och plockade upp honom. Dock skulle han till Kvicksund, inte Eskilstuna och Robert tvingades lifta fler gånger än vad han hade tänkt.

Till sist ringde han sin farfar utanför ett fik i Eskilstuna. Där han sade att han råkat ut för ett missöde. Det var inget han direkt tänkte på men började med tiden förstå att många äventyr var så här.

Han kollapsade i tryggheten av sin lägenhet och slocknade snart.

* * *

Det var något som Robert bara kunde ana. Men livet i Kungsör tycktes annorlunda efter den strapats Robert utsatts för. Kontrasten mellan det svala sjölivet och det heta stadslivet var som två olika världar. Han kände dock en tacksamhet. Tacksamheten av att ha upplevt något nytt och ändå kommit levande ur strapatsen.

Robert tog upp två progressiva rockplattor: "Red" av King Crimson vars höjdpunkt "Starless" uttryckte motståndet mot religionen. En aggressiv kommentar vad gällde kristendomen tänkte Robert. Något han självklart reagerat på under sin segeltur. Dels Yes platta "Relayer" som skildrade ett krig som senare resulterade i en extatisk triumf.

"Var detta sanningen om vissa krig?" Frågade sig Robert, "Att triumfen oftast föregås av en svår kamp?"

Robert shoppade olika matprodukter i ett näraliggande snabbköp. Åt pasta med köttfärssås. Rökte nya cigaretter. Låg och latade sig med den svalkande vinden från ett öppet fönster.

"Kungsör är en bra plats." tänkte Robert. "Jag lider inte."

Dagen efter besökte Robert den tjej han träffat och de gav sig av på en mopedtur söderut. Där de passerade en allé av Björkträd. Även en gammal gravplats. Ett normalt bostadsområde där det luktade ny grillat kött med någon slags vitlökssmör.

Tjejen var sig lik. Men ledigheten från skolan hade fått henne på bättre humör. Det skojades om sjuka rockband och Roberts ovanliga musiksmak. De hade senare sex i Roberts lägenhet.

* * *

Dagarna som följde letade Robert upp olika reservdelsbutiker som sålde utrustning till båtmotorer. Det fanns en sådan butik i Kvicksund. Han skjutsades av sin farfar till butiken och tur nog fanns begagnade propellrar att köpa.

Robert köpte en. Nogräknad med att påpeka till vilken slags båtmotor propellern skulle användas till. Han hade en Johnson 6 HK och skulle montera propellern med hjälp av sitt eget kunnande.

Problemet löste sig snabbare än vad han trott.

5

TILL SJÖSS IGEN

Robert färdades med segelbåten. Som tidigare befolkats med olika ungdomar på grund av sin övergivna belägenhet. Han passerade olika stråk med grynnor. Även öar där olika övergivna stenbeläggningar berättade berättelser om ett äldre folk.

Stenmurar vars överdel tidigare byggts med virke från Mälarträd. Men trädelen av byggnaderna hade för länge sedan ruttnat och kunde inte mera ses.

”Det var det finurliga.” Tänkte Robert, ”Att det märkliga med övergivna stenbeläggningar, helt utan att påminna om *egentliga byggnader*, kan ses som *rester* av byggnader från en annan tid.”

Det var dags att sänka seglen. Ge sig ut på en ny bad-tur (detta var i trakterna vid fjärden som sammanbinder Västerås trakter med Enköpings), att simma iväg på en öppen fjärd med en segelbåt som sakta driver fram i vinden: Att simma, dyka, snegla på kringdrivande moln och drömma om andra tider.

Det blev en ny fisketur. Men Robert, som tänkt till kring fisket och sjöturen i övrigt, beslutade sig för att testa *icke-intuitiva* fiskeplatser.

Han drev bort från vassvikarna. De utfiskade platserna kring kända grynnor. Och utforskade istället djupbranter som markerade gränslinjer mellan rena vassvikar och de djupare partierna av sjön. Detta gav resultat. Han pimplade efter Abborre längs djupbranterna. Där han drev med segelbåten med vindens fart.

Och kunde därigenom täcka in större områden.

Han grillade senare Abborrarna över öppen eld. Där de flesta vägde ett par hekto. Och de var granna i sin randiga lyster. Ännu levande bevis på gångna tider och evolution.

Robert funderade: "Det svåra var den kontra-intuitiva aspekten av själva fisket. Där problemet med att följa rena fiskeskrönor gav vika för ett mer vetenskapligt tänkande. För mig. Som grundade sig i vetenskapligt förankrade teorier. En villighet att testa nya saker och göra det oväntade."

En del av svaret till varför Robert också beslutade sig för att fortsätta sin segeltur. Han ville förstå hur vissa folk lyckades och andra misslyckades. Varför vikingarna blev så stora som de blev. Hur religionens kraft underminerade vikingafolkets kultur.

Och därigenom fick människan att tappa kontakten med den vilda aspekten av sig själv och naturen.

* * *

Dagarna fortsatte i ett sällsamt flöde: Öar i fjärran, landtungor, uddar blandades samman i ett enhetligt flöde. Där vågornas skvalp fick båten att gunga. Och Robert försattes i en drömlös sömn. Ett vaket tillstånd där intellektet kopplades bort och gav vika för inre avslappning.

I stunder rökte han cigaretter på övergivna öar: Badade, fiskade mer. Klättrade bland klippor som stolt reste sig över vattenytan. Och han gjorde strandvandringar vid glesbefolkade jordbruksområden. Där jorden stank från spillning av vandrande kreatur.

Han besökte en gammal dam i en gråfläckig stuga. Vars målarfärg nötts bort av väder och vind. Damen sade att Robert måste vara en modig individ. Någon som reste till sjöss där andra bara skrämdes av tanken.

"Just att göra det själv." Påpekade hon. "Du har fått färg i ansiktet med." Sade hon, "En biprodukt av solskenet måhända?"

"Det är reflektionerna från vattenytan." Sade Robert.

Robert sade adjö till damen och vandrade senare längs en grusad väg i en slags skogsparti som pryddes av gamla ekar. Det knastrade av grus under fötterna. En känsla av sommar fick upplevelsen av vandringen att uppförstoras.

Men det var inte att stiga upp, snarare att sjunka ner. Att betrakta vägen som uttryck för egocentrisk hedonism.

* * *

Nu var Robert i Strängnäs. Han hade ankrat upp i gästhamnen och vandrade längs kullerstensbelagda promenadstråk i de äldre delarna av staden. Den kända väderkvarnen stod här. Den gigantiska väderkvarnen som karaktäristiskt inramar staden från sjön.

Han var ute efter ett museum. Stadsmuseet där han skulle kunna betrakta tider från förr. Dock var stadsmuseet stängt denna dag. Det var Söndag och Robert hade helt glömt tidsbegreppet.

Istället gick han till ett alternativt museum där det fanns kända planscher som föreställde stora konstverk från tider som flytt. Det blev bilder av Rembrandts målningar. Någon liten bild som föreställde Leonardo Da Vincis Mona Lisa. Och något av Van Gogh.

”Hur kunde de lyckas?” Undrade Robert. ”Hur kunde de lyckas liksom vikingafolket kunde lyckas med stora plundringståg på andra kontinenter? Jag vet inte.” Tänkte Robert men plötsligt kom han att tänka på de progressiva rockmusiker han länge dyrkat.

Att de byggde upp sina verk strukturerat. Att de månade sig om att göra det omöjliga. Att de lade ner tid, vilja och ansträngning på att göra något som till en början verkade omöjligt.

Det var en medveten utvecklingsprocess.

Samma sak reagerade Robert på när han insåg glappet mellan vikingatiden och de byggnader som de adliga bodde i under medeltidens senare epok.

Han hade sett dessa slott torna upp sig kring Mälarens stränder under hans segeltur. Slott som Tidö slott och Ångsö slott. Som markerade en ny epok i Sveriges historia. Glappet mellan vikingatiden och den nya medeltiden verkade som en plötslig klyfta.

”Hur kunde något så annorlunda skapas från en till synes liknande grund?”

Klyftan skapades (för att poängtera Roberts tidigare undersökningar i Kungsör) för att den nya medeltida kulturen var en produkt av renässansen som kom från södra Europa. Det var inget plötsligt steg. Ingen magi. Bara en produkt av ett annat folk vars kultur utvecklats enligt renässansens gemensamma principer.

”Samma sak gällde de här konstnärerna.” Tänkte Robert, ”Att deras kunnande var uttryck för en konstnärlig process som utvecklades över längre tid.”

Robert smakade på en glass, tog några bloss från en rykande cigarett och liksom drömskt såg in i planscherna på väggen.

Han tänkte: ”Gud försvinner bort. Som King Crimson eftersträvade. Vidskepligheten ger vika för ett vetenskapligare tänkande. Och skapar grogrunden för det moderna samhället. Kanske är också detta steg det steg som måste tas för att förflytta människan till månen?”

Robert log.

* * *

Turen fortsatte samma natt längs Mälarens stränder mot öst. Båten drev sakta på en vattenyta som inte krusades. Robert var tillfreds: Vindpinad, väderbiten, förankrad i jordelivet och varat. Han hostade lätt. Läste av natthimlen som reflekterades i den blanka vattenytan.

Någonstans klev en vuxen älg ner i vattnet för att kalasa på vattenväxter.

En Abborre simmade förbi. En gädda lurade.

Och månen lyste klar på natthimlen och skänkte Robert tillfredsställelse.

Människan skulle göra mindre. Göra mindre för att göra mer. Hitta vägen till den hedonistiska dekadensen. Som gav vika för drömmar som förlöste människans intellekt.

Att bygga en framtida civilisation på ett högre vetenskapligt kunnande.

Men inte glömma sig själv.

Texten som läses är självupplevd. Mälarens arkipelag och den fria känslan uppstod av äventyr i naturen, olika seglingsturer och reflektioner kring vad en levande vetenskap gjorde för mitt eget medvetande.

DEL 2

6

VIDARE TILL MARIEFRED

Robert följde farleden med markerade pinnar med ett litet segel uppsatt i två tredjedels höjd. Det var ett trick han lärt sig när han färdades sakta över okända vatten. Dagen blev hetare med tiden. Robert hade använt en stickad tröja för den svala temperaturen under natten. Han tog av den och satt kvar vid rodret klädd enbart i en T-Shirt. Han tog på sig en keps för att skydda sig själv från det starka förmiddagsljuset.

Robert gled sakta förbi farledspinnarna i rött och grönt. Titt och tätt tittade han på sjökortet igen som han vände rätt med hjälp av kompassen han ständigt bar på sig. En svan sågs ätande sjöväxter intill en strandbrink. Vissa andra simmade över farleden i vågornas skvalp. En skön sommarvind svepte längs segelbåtens orange underdel. Robert närde inga tankar denna stund förutom en enda: Att träffa tjejen han tidigare umgåtts med vid Gripsholms Slott för en längre tur mot Björkö i Björkfjärden. Den ö där den mytomspunna vikingastaden Birka legat tidigare.

Han ankrade upp vid gästhamnen vid Gripsholms slott i Mariefred. Turligt nog väntade där tjejen på honom klädd i kläder för sjöturer.

”Har du väntat länge?” Frågade Robert tjejen som kallades Nora.

”Några timmar.” Sade hon, ”Är du säker på att båten klarar turen till Björkö?”

”Jag har ju klarat mig hittills.” Sade Robert, ”Vi sticker iväg till någon mataffär och provianterar.”

Båten angjordes vid gästhamnen med några tappar och mjuka stötdämpare som skulle skydda båten från vågor. Det var en ståtlig vy av Gripsholms slott som syntes i bakgrunden. Ett slott med gamla anor. En känsla av kunglig prakt. Ett silhuett som anades genom bländande solstrålar. I närheten av slottet fanns en allé av gamla träd som liksom ledde besökarna till entrén till slottet som också var omgiven av en större park.

De vandrade sakta genom allen upp mot köpcentrumet ICA Nära och njöt av solens sken. Några lekande barn syntes i slottsparken. Hundar sprang efter bollar som kastades av barnen och det tjoades glatt.

”Hur kom du på den här iden?” Frågade Nora Robert.

”Jag kom på iden när jag vistades i min lägenhet i Kungsör för några månader sedan.” Sade Robert, ”Jag menar varför slösa bort ännu en sommar i lägenheten? Den *dunkla* lägenheten.”

”Du kan ha rätt.” Sade Nora och tog upp sin mobil för att svara på inkommande SMS.

De gick ut ur slottsparken och anlände vid ICA Nära där Nora fick iden att köpa lite godis i en tobaksaffär nära intill för att liksom bygga på stämningen. Det skulle ske snabbt. Varför dra ut på hedonismen som Robert så hjärtligt förespråkade?

De stod utanför tobaksaffären och åt lite godis. Nora sneglade på Robert med en munter uppsyn. Det var något med att kröna en nybörjartur i Mälaren med lite chips och godis för att bygga moral.

Efter att de handlat mat i ICA Nära butiken, vilket innebar lite falukorv, paprika, champinjoner, grillolja och annat för grillning på Björkö, gick de tillbaka till båten där de mötte ett nyanlönt par seglare. En man och ett barn. Som pratade om att de skulle till Uppsala med segelbåten. Att ge sig ut där medan sommaren ännu var kvar. Dock märkte Robert efter den korta konversationen att detta var några relativt vana seglare till skillnad från Nora och han själv. Det påpekades att det var viktigt att följa sjökortet och kompassen. Gärna också med GPS. Att inte lita till intuitionen då myllret av öar kunde desorientera seglares sinnen.

Nora och Robert stannade kvar en tid i segelbåten där de åt lite sval ärtsoppa för att stärka dem inför den kommande färden. De nyanlända seglarna lade ut och försvann med viss färdighet bort från gästhamnen medan Robert och Nora stannade kvar.

Nora kysste Robert medan han grejade för att ställa upp matkassen intill rodret där han skulle sitta.

”Det är viktigt med nyinköpt öl.” Sade han till Nora och erbjöd henne en Guinness som hon öppnade och drack.

De stannade kvar en bit intill eftermiddagen. Nora var tvungen att ringa en del samtal. Kolla upp att föräldrarna visste vart hon var på väg. Och hon

sade nej till besök från kompisar. Detta var hennes och Roberts stund ute på Mälaren. Inget fick störa dem.

Hur skulle de annars kunna känna sig som vikingar?

7

BJÖRKÖ

Färden till Björkö skedde på ett lågmält vis. Nora fick lära sig lägga om segel. En procedur hon först hade svårt för men genom idoga instruktioner förstod hon till slut. En kort lektion i hur draget i seglen skapades av ett vakuumtryck när vinden fortplantade sig över seglets yta. Nora fick lära sig i vilken riktning segelbåten tvingades ha mot vinden för att skapa vakuumeffekten.

Det var ett vetenskapligt koncept Robert fascinerades av. Att draget i seglen berodde på vakuumtryck.

De anlände till Björkö sent mot eftermiddagen. De reste sig vacklande från sittbrunnen, smått vingliga av det långa sittandet. De hade varit relativt tysta under färden. De hade spanat på holmar, olika sjöfåglar som doppingar, måsar och fiskgjusar. Någonstans i fjärran såg de transportfartyg och ibland fick de erfara svallen från dessa skepp som fortplantade sig över Mälarens yta på först obemärkt sätt.

”Trodde inte att Björkö var så anonym.” Sade Nora till Robert efter landstigningen. Efter iakttagelsen att den gamla vikingastaden Birka för länge sedan hade försvunnit under jordmassorna och multnat bort.

”Jag har läst om den gamla vikingakulturen på nätet.” Sade Robert, ”Dessa människor levde på djurskötsel, fiske och jordbruk. Det var ett kringresande folk som idkade handel med andra civilisationer. Vissa av vikingarna for så långt som till Grekland.”

”Och nu ligger alltså hela staden begravd under jordmassorna. Ska vi gå en sväng och hitta en plats att grilla på?”

”Kör till.” Sade Robert.

De gick över den gräsbevuxna ön på ben som så småningom började vänja sig vid rörelse. Emellanåt såg de skockar av får vandra i klungor. Det

luktade sommar: Gräs, surrande bin och upplevelsen av vissa bromsar som liksom landade på tonåringarnas skinn för att suga blod.

De gick till en utgrävningsplats som för tillfället var obefolkad. Här hade ett vetenskapligt arbete gjorts för att kartlägga den gamla vikingakulturen. Och bilden av den gamla staden Birka växte fram på datorer online. Där det tydligt syntes att trähusen i en tid som flytt stått väldigt nära varandra. Och att gångar med träunderlag skyddade vikingarna från leran och smutsen.

”Men det är en detalj som jag minns.” Sade Robert till Nora, ”Och det är att de som kallades vikingar var få i jämförelse med resten av det sjöfarande folket. Och de som kallades vikingar var snarare ute efter att skaffa sig kvinnor i andra land. En minoritet.”

”Intressant.”

”Och det blir intressantare med vikingakulturen ju mer man läser om den. Att de var ett högre folk. Med en tydlig stolthet. Med sitt eget språk, sedvänjor och trosföreställningar.”

”Varför gör du då detta?” Frågade Nora Robert.

”Jag gör det för hedonismen. Att jag liksom tröttnat på samhället och Gud. Och snarare gör detta för lugnet till sjöss. För att liksom komma bort från slentrianen i Kungsör. Dessutom har jag börjat fiska.”

De bägge tonåringarna slog sig ner på en gräsbeväxt kulle och tog fram en engångsgrill som de antände. Och de spanade mot den heta solen som fick vattnet att glittra. Måsar skrånade och till och med en Kungsörn sågs slå tunga vingslag där den seglade över tallar i bakgrunden. Känslan av att vara tillbaka i det förflutna var påtaglig. En känsla av ett högre folk som strövade förbi. Olika skepp som angjordes. Ett myller av människor i olika åldrar. Något de sett i en representation av vikingastaden på nätet.

De reste sig efter grillningen. Där den röda paprikan smorts med grillolja. Korven blev lite bränd. Champinjoner skrupnade till viss del bort. Och bromsarna svärmade runt tonåringarna så de till slut kände sig benägna att ge sig av. De gick ner till hamnområdet, gick in i segelbåten och lade sig i ruffen för en stunds vila.

Då föreslog Nora att de skulle sätta på lite musik. Då en radio fanns i segelbåten där de kunde manövrera in radiomottagaren på kanalen Energy.

”Jag lyssnar sällan på populärmusik.” Sade Robert till Nora.

”Varför då?”

”Just för att musiken är för formalistisk.”

Nora skruvade på Energy ändå och de bågige tonåringarna låg och slumrade till populärmusik på låg volym.

”Jag lyssnar till progressiv rock för att jag har ett intellektuell läggning.”
Sade Robert till Nora plötsligt. ”Ja, hur annars kan man bli en *viking*?”

”Du valde livsstilen för att du började längtade bort?”

”Just för att komma bort från samhället och Gud.” Sade Robert, ”Musiken för en in i andra rymder. Och plötsligt kommer man på att man har det bättre till sjöss.”

”Jag fattar.” Sade Nora.

8

PÅ VÄG MOT HÄRJARÖ

Robert hade lämnat av Nora i Mariefred. Han hade lagt ut, manövrerat segelbåten mot Björkfjärdens centrum. Där hade han stilla glidit fram dagen efter den på Björkö. Det hade blivit lite sex igen med Nora. De hade ätit den resterande maten, handlat på nytt och Nora hade blivit upplockad nära Gripsholms slott av sina föräldrar.

”Det kändes skönt med stillheten.” Tänkte Robert.

Det var något med stillheten, sjölivet, närheten till naturen och varat. Robert gled fram över vågorna som en stolt matros. Titt och tätt spanade han på öar för att bestämma färdriktningen. Och när han spanade fick han syn på en strandad segelbåt. Det var segelbåten som tillhörde de mer erfarna seglarna han tidigare mött i Mariefreds gästhamn.

De två seglarna markerade sin belägenhet genom att veva med armarna. De såg Roberts segelbåt och kände igen den från förut.

”Så även de mest erfarna kan gå på grund.” Tänkte Robert.

Gänget förenades igen. Barnet till den äldre fadern var räddhågsen i sin blick. Fadern till barnet såg lite modigare ut. Men de var något tärda. Oroade för att deras samtal till sjöräddningen inte hade kommit fram.

Robert gick upp nära grundet med segelbåten, hivade ner seglen. Startade aktersnurrar och gick nära de båda förlista. Han insåg snart att det bara var att ringa sjöräddningen. De bägge seglarna gjorde sig lugna och det konstaterades att deras mobiltelefoner inte fungerade med deras system.

Alltså fick de använda Roberts telefon och uppge koordinater.

"Vi misstog oss på formen av vissa öar." Sade fadern till Robert, "Vi har dock seglat här förut."

"Det är något jag själv upplevt." Sade Robert, "Att blanda samman öar med varandra."

"Det är bara att erkänna misstaget." Sade fadern till Robert.

Senare seglade Robert på nytt längs med Björkfjärdens öar och stränder. Avlånga strandbryn låg stilla medan vågorna kom in från sjön. Det hade börjat mulna. Det blåste kallare från norr. Och någonstans här började vågorna torna upp sig.

Robert såg in i solen och föreställde sig en medeltida epok av vikingaslag. Att folket härdades till sjöss. Att de sökte sig bort från känt territorium. I en tid när det knappast fanns bra kartor och kompasser.

Han anlände till Härjarö hamn dagen därpå. Och där lade han sig tillrätta och pustade ut. Något hade börjat hända med hans psyke. Rökpauser han tagit, vilostunder, gassande i solen, vindens fart och vågornas skvalp hade fått honom att vänja sig vid sjölivet.

En känsla av att förlora sig i ett ursprungligt land.

Robert landsteg Härjarö. Vandrade planlöst längs öns stränder. Köpte en glass. Begav sig av in i skogen där han plötsligt fick syn på ett kadaver av ett dött djur. Det var en ruten lukt i luften. Flugor svärmade. Och när Robert skulle tillbaka igen insåg han att han hade gått vilse.

Misstankar började komma upp i hans sinne: *Att han var utvald, att han var annorlunda, att han sett något andra inte sett.*

En villfarelse han fick släppa med tiden. Då han med Mälarens skönhet gått tillbaka till förhistoriska tider. Och där gudar som asatrons Tor och Frej kommit upp till medvetandets yta.

"Det är vidskepelsen." Konstaterade Robert, "Och sjölivet är inte alltid lätt."

INSIKTEN OM LIVET OCH VARAT

Det var bara att sätta sig tillrätta i sittbrunnen. Robert hade varit ute i veckor. Han hade seglat på öppna fjärdar. Känt lukten av tång. Hört skrånande måsar. Klippt med civilisationen på land trots att han stundtals besökte den. Att vara viking innebar att leva fritt. Att förlita sig på sina egna sinnen och sitt eget intellekt. Att komma fram till sina egna slutsatser. Att inse att människor bara pratade. Att vidskepelsen lätt kom in när människan inte kände sig hemma i nytt territorium.

Solen och månen blev till gudar. Det sunda förnuftet gav vika för ett inställsamt betraktande av olika naturfenomen.

Människan var tvungen att forska mer, tänka mer, göra mer. Just för att komma bort från illusionerna. Från psykets benägenhet att skapa mystiska förklaringar på de mest naturliga fenomen.

Och någonstans där började Robert återvända hem: Han hade simmat, han hade blivit matros, han hade fiskat på nya sätt och till och med haft sex upprepade gånger.

Ja, på sätt och viss var han stolt.

Men fascinationen av människans utveckling och den eventuella landstigningen av månen (som kanske falskt skildrades av månfilmen) tycktes alltmer framstå som en fascination som behövde stärkas av ytterligare efterforskningar.

Komma bort från snusförnuftet, undersöka mer. Gräva i de djup där ingen annan ville gräva. För att kartlägga människans plats i världen där kyrkans makt sopade Sverige rent från en gammal vikingakultur.

Där människan från början var friare och levde av vad naturen gav.

Ett kunnande av en annan art. Som gick ut på att leva i enlighet med naturens gång. Där människan någonstans i sin uppväxt fick lära sig att växa upp. Leva efter de naturliga principerna och bli en riktig människa.

”Vägen till månen var vägen bortom vidskepelsen och illusionerna.” Tänkte Robert. ”Ett kunnande som förespåddes av legenderna inom den progressiva rocken. Ett kunnande som innebar en naturlig förklaring på till

synes ockulta fenomen. Ett avståndstagande från sinnets förvillelser. Och ett återupprättande av ett stolt förflutet.”

”Detta räcker för mig.” Tänkte Robert och log.

Solen dalade långsamt över den glimmande vattenytan medan segelbåten guppade fram i taktfast maner.

Insikten är den att människan byggt upp den moderna civilisationen på rent önsketänkande. Iden om Gud, iden om utveckling och framsteg, kan kartläggas genom den historiska utvecklingen vilket kan sammankopplas med människans vidskepliga sinne.

DEL 3

10

MOT ENKÖPING

Robert Diogenes hade byggt moral. Han hade ätit, gått, simmat, fiskat och eldat. Hans hy hade alltmer fått en brunare lyster. Och saker hade hänt med segelbåten under hans långa tur: Segelmasten vibrerade starkt och hotade att lossna. Robert var tvungen att dra åt vissa skruvar, hoppas på det bästa och ge båtmotorn ny olja som inköptes vid en sjö-mack.

Och någonstans här förlorade sig tonåringen i förlängda bergsklättringar på öde öar. De fanns i närheten av Björkfjärden. Han klev över utspridda stenar, tog sig över högre klippmassiv genom att förlita sig på klippskrevor, en bit mod och vilja till strapatser.

Det var som att tiden till sjöss hade gjort något med hans fysik. Nu kände han sig *piggare i benen*. Onödig tankeverksamhet hade avtagit och han hade distanserat sig från planlöst drömmande. En nödvändighet då kraven utifrån tvingade honom att hålla huvudet kallt.

Dock kunde han fortfarande drömma om rymdfärder i månens sken där framtiden lockade.

Någonstans på vägen mellan Härjarö och Enköping ringde Robert upp Nora för att höra hur hon upplevde deras senaste vistelse på Björkö.

"Ja, det var skönt och avslappnat." Sade hon. "Kan tänka mig att följa med en annan gång."

"Bra." Sade Robert, "Dock har jag planerat att spendera sista delen av turen själv."

"Varför ringde du då?"

"Jag söker bara sällskap." Sade Robert och skämtade, "Variation förnöjer."

Robert tog upp en burk öl från plastpåsen som låg på sittbrunnen och drack. Mellan klunkarna av Guinness sade han att han gärna skulle upprepa segelturen en annan gång. Det var skönt att komma bort från Kungsör! Och ännu en Guinness ramade in sjöupplevelsen med passande smak.

Robert drack, sade puss och adjö, avslutade samtalet och kände att nu var vad som helst möjligt.

Han ankrade upp vid nya öar. Hamnade i ett märkligt träd som böjt sig sidledes av vindens piskande. I en skrovlig klippa hittade han en grotta. Dit han bar proviant, en madrass och några tidningar. Som han läste och sedan eldade för att antända en brasa.

Han låg på madrassen och tänkte på framtiden: På världsrymden. På svårigheten att skicka ett rymdskepp till månen och landa där.

Först hade han nästan trott sig ha svaret.

Svaret var den gäckande vetenskapen: Att göra de efterforskningar som krävdes. Att bygga upp ett stort kapital, att anlita folk, att förändra synen på människans plats i rymden.

Att bygga en infrastruktur som möjliggjorde tillverkningen av ny teknologi.

Hur kunde man egentligen lyckas?

Det var något som alltmer gäckade Robert i stunder. Just på grund av svårigheten att bara navigera en enkel rutt till sjöss. Just för att man gick in i det okända. Att människan kunde tro på vad som helst. Att hon saknade *karaktär, kunnande, kritiskt tänkande.*

Och främst svårigheten att engagera en massa som glömde sig själv med ren underhållning!

Det personliga svaret skulle komma följande dagar då Robert fick erfara upprepade svall från passerande båtar. Ett följe av båtar passerade Robert vid en smal passage mellan två öar. Han kände dyningarna från svallen. Han

kände hur han liksom pressades ner och trycktes upp. I en omfamnande rörelse. Och i denna upprepade vågrörelse var det något som brast inombords.

”Det måste vara hedonismen!” tänkte Robert. ”Människan kunde i praktiken inte forska, kunde i praktiken inte tänka, kunde inte anstränga sig för att bygga upp en enorm vision som senare skulle realiseras.”

”Uppgiften var för svår.” Tänkte Robert.

”Snarare.” Tänkte han, ”Var lösningen att hitta vägen till den personliga tillfredsställelsen. Att exempelvis ge sig ut på Mälaren. Att ge sig stillheten, energin, bygga upp viljan. Få upplevelser som stärkte illusionen om den omöjliga drömmen. Och därmed *vilja mer*, väckas upp från sin slummer av linjärt tänkande. För så här blev jag själv.”

Vägen till den sanna vetenskapen, bortom Gud, handlade till en början om illusioner än rent vetande. Ingivelser som kom inifrån just för att människan klippt med så kallat vetande.

Det började så. Med storslagna upplevelser. Ett skådande in i universums mörker. För att kittla fantasin. För att bereda vägen för nya efterforskningar. Ett intellektuellt sökande som med tiden ledde till klarhet just för att viljan väcktes. För att människan kunde lägga sig själv åt sidan och sträva med hjälp av den energi hon fått.

Att vidta stegen. Gå igenom processen som krävdes för att tillverka teknologi och väcka gensvar. Med tiden började något helt mystiskt och okänt att gradvis klarna. Och någon insåg att han skulle fortsätta att ta för sig. Stärka illusionen. Få självdisciplinen.

Och finna glädjen in i seglatsen in i ett okänt land.

Och därmed känna sig mer levande.

SLUT